

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Харківського районного управління поліції № 3 Головного управління
Національної поліції в Харківській області**

24.07.2025

м. Харків, 2025

I. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.07.2025 групою НПМ здійснено відвідування Харківського районного управління поліції № 3 Головного управління Національної поліції в Харківській області (далі – установа, ХРУП № 3, управління поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Бохвалов Андрій Михайлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Синявіна Марина Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Деркач Діана, представниця громадської організації.

Відвідування відбулося у присутності заступника начальника Харківського районного управління поліції № 3 Головного управління Національної поліції в Харківській області підполковника поліції Криворучка Ігоря Миколайовича та інспектора сектору моніторингу Харківського районного управління поліції № 3 Головного управління Національної поліції в Харківській області старшого лейтенанта поліції Доленко-Гендіної Єви Сергіївни.

Начальник Харківського районного управління поліції № 3 Головного управління Національної поліції в Харківській області – полковник поліції Коваленко Едуард Вікторович (на посаді з 28.01.2021).

Попереднє відвідування групою НПМ було здійснено 22.11.2019.

За наслідками попереднього відвідування групою НПМ виявлено порушення та недоліки, що призводять до порушення прав утримуваних осіб, зокрема на: свободу та особисту недоторканість, професійну правничу допомогу, охорону здоров'я та медичну допомогу, доступність для осіб з інвалідністю, права відвідувачів на приватність.

За результатами попереднього відвідування групою НПМ вносились рекомендації Головному управлінню Національної поліції в Харківській області та (в минулому) Шевченківському відділу поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області: обладнати двері всіх службових кабінетів установи табличками з назвами підрозділів, зазначенням посад і прізвищ працівників; зобов'язати працівників установи проводити опитування і процесуальні дії з відвідувачами, запрошеними та доставленими лише в спеціально відведених та обладнаних для цього службових приміщеннях; передбачити в посадових інструкціях (функціональних обов'язках) працівників установи інформацію про заборону катувань; вжити заходів щодо недопущення

випадків позбавлення затриманих осіб конституційного права на захист; обладнати приміщення установи табличками з попередженням про використання системи відеоспостереження, забезпечити архівацію даних з відеокамер; вжити заходів щодо підвищення рівня обізнаності працівників установи з питань взаємодії з особами, що потребують лікування препаратами замісної підтримувальної терапії та ВІЛ-позитивними особами.

Зазначені рекомендації були виконані, окрім внесення до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) працівників установи інформації про заборону катувань.

Управління поліції розміщено в п'ятиповерховій будівлі в Шевченківському районі міста Харків (фото 1). ХРУП № 3 є структурним підрозділом Головного управління Національної поліції в Харківській області до складу якого входять: Відділ поліції № 1 місто Харків, Відділ поліції № 2 місто Харків, Відділ поліції № 3 місто Дергачі, Відділення поліції № 1 (з обслуговування залізничної станції) місто Харків.

Установа розташована за адресою: вулиця Володимира Пасічника, будинок 103, місто Харків Харківської області.

На вході до управління поліції наявна інформація про найменування установи. У вестибюлі розміщується пост чергового, що забезпечує пропускний режим і здійснює реєстрацію доставлених, запрошених і відвідувачів.

Доступ до приміщень установи здійснюється після реєстрації громадян у журналі обліку доставлених, відвідувачів і запрошених.

На стінах вестибюлю присутні інформаційні стенди з інформацією про керівництво органу, про можливість звернутись до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, з іншим довідковими матеріалами від Національної поліції, тощо (фото 2).

На першому поверсі розташовані приміщення: чергової частини, приймальні громадян (фото 3), сектору контролю за обігом зброї, сектору моніторингу, дотримання прав людини, сектору логістики.

Сектор моніторингу, відділ превенції, сектор кадрового забезпечення, сектор інформаційної підтримки, сектор документального забезпечення, відділ кримінальної поліції, дільничний офіцер поліції розміщуються на другому поверсі.

В приміщеннях третього поверху розташовані: сектор протидії домашньому насильству, сектор адміністративної практики, сектор криміналістичного забезпечення слідчого відділу, сектор ювенальної превенції, сектор кадрового забезпечення, відділ превенції, дільничний офіцер поліції, сектор дізнання, сектор логістики, сектор моніторингу.

Четвертий поверх займає слідчий відділ. На п'ятому поверсі знаходяться приміщення: відділу кримінальної поліції, сектору кримінального аналізу, режимно-секретного сектору.

В установі ведеться журнал інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги, журнал проведення щоденного інструктажу добового наряду, журнал реєстрації надання домедичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції, журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених з дотриманням вимог Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440.

Згідно записів у журналі інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги в 2025 році управління поліції здійснено 39 повідомлень центру надання безоплатної правничої допомоги про факти затримання з адміністративних та кримінальних правопорушень. Остання звірка з цим центром щодо кількості переданих та зареєстрованих повідомлень про випадки затримання осіб за вчинення правопорушень проводилась 05.07.2025.

Під час відвідування у приміщенні ХРУП № 3 затриманих та доставлених осіб не перебувало, запрошених для надання свідчень у статусі потерпілих – 2 особи, відвідувачів до Сектору контролю за обігом зброї – 1 особа.

У відповідності до вимог Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026, в установі облаштоване відеоспостереження з можливістю архівації даних понад 30 діб.

Групою НППМ оглянуто службові кабінети установи, предметів, які можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску не виявлено.

Перед входними дверима службових кабінетів наявні номерні таблички із зазначенням підрозділів, посад і прізвищ співробітників (фото – 4).

Згідно пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, працівники даної установи пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідні сертифікати.

При вибіркового опитуванні працівників установи встановлено їх обізнаність зі змістом статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статті 28 Конституції України щодо заборони катувань та нелюдського поводження.

В приміщеннях тиру та двох спортивних залів установи облаштовано укриття для персоналу, відвідувачів та затриманих осіб на випадок оголошення сигналу «Повітряна тривога», в якому створено необхідний запас питної води, їжі, медикаментів, засобів захисту та гігієни на випадок тривалого перебування

в ньому (фото 5). Укриття облаштовано лавами для сидіння та іншим оздобленням.

Скарги від затриманих осіб на умови тримання чи неналежне поводження на адресу районного управління протягом 2024-2025 років не надходили.

Факти заподіяння тілесних ушкоджень або насильницької смерті затриманим відсутні.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у приміщенні районного управління наявні 2 кімнати для затриманих, проте вони не функціонують у зв'язку із невідповідністю вимогам національних та міжнародних стандартів.

За інформацією від керівництва затримані особи до кімнат не поміщуються, а направляються до ІТТ № 1 Головного управління Національної поліції в Харківській області. Про що свідчить відсутність з 2023 року записів про поміщення осіб до кімнат для затриманих у журналі обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих ХРУП № 3 ГУНП в Харківській області.

Водночас слід зазначити що поміщенню до кімнат для затриманих підлягають не лише особи, затримані за кримінальні правопорушення, а й громадяни затримані в адміністративному порядку та інші примусово доставлені особи. Так у 2025 році в приміщеннях установи перебувало 7 осіб, затриманих за адміністративні правопорушення.

За таких обставин ці громадяни без наявної необхідності їх поміщення до ІТТ вочевидь утримувались у службових кабінетах або інших приміщеннях не пристосованих для відносно тривалого утримання громадян.

Перебування затриманих осіб без поміщення до кімнат для затриманих призводить до їх утримання в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, без належного забезпечення харчуванням, питною водою, вільним доступом до санітарної кімнати, правом на відпочинок у нічний час тощо. Це свідчить про порушення їх права на людське гуманне ставлення, принижує їх честь та гідність, а за певних умов може містити ознаки катування і нелюдського поводження.

2. Під час відвідування встановлено, що до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) працівників установи не внесено інформацію про заборону катувань, що є порушенням вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів

поводження і покарання, згідно якої кожна держава-сторона включає заборону катувань до правил чи інструкцій, які стосуються обов'язків і функцій персоналу правових органів, цивільного чи військового медичного персоналу, державних посадових осіб, які можуть мати відношення до утримання під вартою й допитів осіб, які зазнали будь-якої форми арешту, затримання чи ув'язнення, або до поведінки з ними.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

3. У порушення вимог пункту 17 розділу VII Інструкції в установі не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками. У зв'язку з чим такі побачення проводяться в одній з кімнат для проведення слідчих дій (фото 6), в якій присутня камера відеоспостереження, але, за словами керівництва, там відсутня можливість звукозапису.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (передбачені Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ратифікованою Законом України №1767-VI від 16.12.2009, стаття 21 Конституції України).

4. У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 в приміщенні ХРУП № 3 відсутня санітарна кімната, яка пристосована до використання особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення. Унаслідок цього вказані особи під час перебування в установі позбавлені можливості здійснювати природні потреби, санітарно-гігієнічні заходи тощо, що свідчить про порушення їх прав на інклюзивність (рівноправ'я), честь та гідність, здоров'я тощо.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції України у Харківській області, Харківському районному управлінню поліції № 3 Головного управління Національної поліції в Харківській області відповідно до їх компетенцій:

1. Організувати належний розгляд даних рекомендацій. Забезпечити дієвий контроль за станом усунення зазначених порушень прав людини, а також причин і умов що їм сприяють.

2. Обладнати у будівлі установи кімнату для затриманих.

3. Внести до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) поліцейських управління поліції інформацію про заборону катувань та інших

жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

4. Вжити заходів спрямованих на облаштування у приміщенні установи кімнати для конфіденційного спілкування затриманих осіб із захисниками.

5. Створити необхідні умови для забезпечення вільного доступу до приміщень установи осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення відповідно до норм ДБН 2.2-40:2018, у тому числі можливість користуватись санітарною кімнатою.

Додаток: фототаблиця на 3 арк.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Андрій БОХВАЛОВ

ФОТОТАБЛИЦЯ ДО ЗВІТУ

Фото 1.

Фото 2.

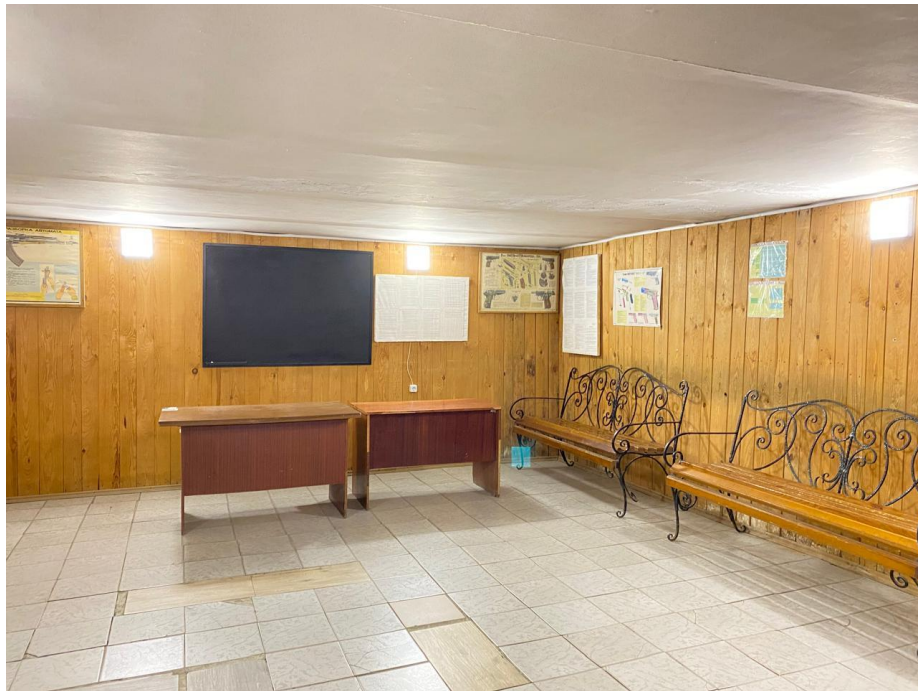
Фото 3.

Фото 4.

Фото 5.

Фото 6.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Андрій БОХВАЛОВ